

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH

NACZELNE DOWÓDZTWO W.P.
(SZTAB GENERALNY)

Warszawa

~~XXXXXXXXXXXX~~
Poczta polowa 53, ul.

8667 J5
17.maja

1922 r.

Oddział II Informacyjny

13922

Inf/II/D/3

DO

Nr.....II.

GENERALNEJ ADJUTANTURY NACZELNEGO WODZA

Szt.Gen.tel.148.

W5.

W W a r s z a w i e.

W załączeniu przesyłam do wiadomości odpis raportu Attache Wojskowego P.P.w Rzymie z 27/IV.1922.Nr.1148.

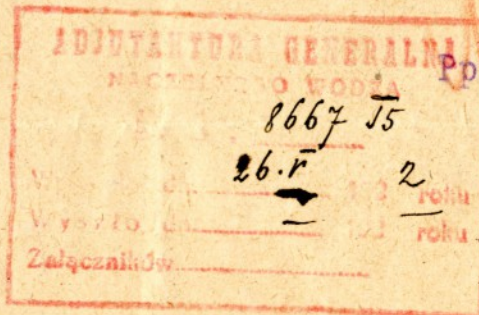
1 załącznik:

Otrzymują:

Gabinet Ministra
Gen.Adjut.Nacz.Wodza.
Szef Sztabu Gen.

Szef Oddz.II.Szt.Gen:

Polk.p.d.Szt.Gen.

SKŁAD GABINETU F A C T A
=====

ad 1148

1.

Prezydjum Rady Ministrów.

1/ Min. F A C T A Ludwik (demokr.)

Pods.Stanu B E N E D U C E Józef (dem.)

2/ MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Min. F A C T A Ludwik
Podsekr.Stanu C A S E R T A N O Antoni (dem.)

3/ MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH

Min. S C H A N Z E R Carol - senator
Pods.stanu T O S T I d i V A L M I N U T A Fulco (liberal.)

4/ MINISTERSTWO KOLONJI

Min. A M E N D O L A Jan (dem.)
Pos.stanu V E N I N O Pier-Gaetan (agrar)

5/ MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOSCI I OSWIECENIA

Min. R O S S I Ludwik (dem.)
Pods.stanu C A S C I N O Calogero (popol.)

6/ MINISTERSTWO FINANSOW

Min. B E R T O N E Giovanni Battista (popol.)
Pods.stanu L A L O G G I A Henryk (refor.)

7/ MINISTERSTWO SKARBU

Min. P E A N O Kamil (dem.)
Pods.stan. D E C A P I T A N I D'ARSAGO Józef (liber.)

8/ MINISTERSTWO WOJNY

Min. L A N Z A D I S C A L E A (agrar.)
Pod.stanu L I S S I A Poitr (dem.)

OPIEKA WOJSKOWA I PENSJE

Pods.stanu R O S S I N I Aldo (dem.)

9/ MINISTERSTWO MARYNARKI

Min. D E V I T O Roberto (dem.)
Pods.stanu P O L L A S T R E L L I Giovanni (dem.)

MARYNARKA HANDLOWA

Pods.stanu S E R R A Nikola (dem.)

./.

10/

MINISTERSTWO OSWIATY

Minister A N I L E Antoni (popol.)
Podsek.stanu L O P I A N O Agostino (refor.)

SOTTOSEKRETARJAT dla SZTUKI

Podsekr.stanu C A L O Jan (dem.)

11/

MINISTERSTWO PRACY I KOLEI

Minister R I C C I O Wincenty (liber.)
Podsekre.st. M A R T I N I Mario Augusto (popol.)

Reluciatore

12/

MINISTERSTWO AGRYKULTURY

Minister B E R T I N I Jan (popol.)
Podsekr.st. C O N G I U Luigi (dem.)

13/

MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU

Minister R O S S I Teofil - senator
Podsekr.st. BOSCO LUCARELLI Giovan-Battista (popol.)

14/

MINISTERSTWO PRACI I OPIEKI PUBLICZNEJ

Minister DELLO S B A R B A Luigi (refor.)
Podsekr.st. G I N G O L A N I Marjan (popol.)

15/

MINISTERSTWO POCZT I TELEGRAFU

Minister F U L C I Luigi (dem.)
Podsekr.st. PETRILLO Alfred "

SOTTOSEKRETARJAT dla PROWINCJI UWOLNIONYCH

Posekretarz stanu M E R L I N Umberto (popol.)

3

SKŁAD OBECNEGO GABINETU F A C T A WEDŁUG PRZYNALEŻNOŚCI PARTYJNEJ
i jego członków:

D E M O K R A C J A

Ministrowie :

FACTA Luigi (Prezydent i Minister Spraw Wewn.)
AMENDOLA Jan (min. KOLONIJ)
ROSSI Luigi (" SPRAWIEDLIWOSCI)
PEANO Kamil (" SKARBU)
FULCI Luigi (" POCZT i TELEGR.)
DE VITO Robert (" MARYNARKI)

Podsekretarze Stanu :

BENEDICE Jozef (Prezydentura) - CASERTANO Antoni (Min. Spr. Wewn.)
LISSIA Piotr (Min. Wojny) - ROSSINI Aldo (Pensje wojskowe)
FOLLASTRELLI Jan (Min. Marynarki) SERRA Nikola (Marynarka handl.)
GONGIU Luigi (Agricultura) - PETRILLO Alfred (Poczta i Telegr)

P O P O L A R I

Ministrowie:

BERTONE Jan Batysta (Finanse) - ANILE Antoni (Oświaty)
BERTINI Jan (Agricultura)

Podsekretarze Stanu:

CALOGHERO Cassino (Sprawiedl.) - MARTINI Mario (Pracy)
BOSCO LUCARELLI Jan (Przemysł) - CINGOLANI Mario (" i Opiek. Spol.)
MERLIN Umberto (Prowincje uwolnione)

L I B E R A L I

Ministrowie:

RICCIO Wincenty (Min. Pracy)

Podsekretarze Stanu:

TOSTI di VALMINUTA (Spr. Zagr.) - DE CAPITANI di ARZAGO (Skarbu)

R E F O R M I S C I

Ministrowie: DELLO SBARBA Luigi (Min. Pracy i Opieki Spol.)

Podsekretarze stanu:

LA LOGGIA Henryk (Finanse) LO PIANO Agostino (min. Oświaty)

A G E A R I

Ministrowie: BANZA di SCALEA Piotr (Min. Wojny)

Podsekretarz Stanu:

VENINO Pier-Gaetano (Min. Kolonji)

4

" STRONNICTWA WŁOSKIE "

=====

Grupa agrarna (Scales, obecny minister wojny)

" komunistyczna

" demokratyczna, złożona:

a/ z dawnej demokracji liberalnej
(Facta) (Giolitti)

b/ z demokracji socjalnej utworzonej z radykalów i t.zw.
rinnovento w którego skład wchodziłi kombatenci (Gasparotto
b.minister wojny)

Grupa faszystów powstała z kombatentów,

" liberalnych demokratów

" popolarów (partito italiano popolare) (Don Sturzo)

" socjalistów reformistów
(ewolucjonistów)

" mieszana (Nitti)

S t r e s z c z e n i e

broshury W. Singalewicz/ człowieka " rządu Zachodniej Ukrainy/
p.t. Zagadnienie Galicji, tłoczona w drukarni włoskiej izby se-
natorów i rozdawanej wszystkim jej członkom.

W s t ę p .

W Europie jest jeszcze wiele zagadnień, których rozwiązanie jest
sprawą palącą. Pochodzą one stąd, że nie wykonano zasad głoszonych
podczas wojny światowej, lecz w załatwieniu wielu spraw kierowano
się tylko względami gospodarczymi.

Jednem z takich zagadnień jest Galicja Wschodnia, pozostająca
pod polską okupacją wojskową, której regularne wojsko galicyjskie
nie mogło w krwawych walkach przeciw najazdowi zapobiec, z powodu
mniejszej siły uzbrojenia.

Okupacja polska trwa dotąd, choć lud galicyjski oczekuje ciągle
chwili otrząśnięcia się z niej, a tymczasem prawowity rząd gali-
cyjski uciekający do Wiednia zabiega u mocarstw koalicji o uznanie
niepodległości ukraińskiej Galicji.

Prawa do jej niepodległości są niezaprzeczalne, bo oparte na
geografii, języku, religii, historii i świadomości politycznej ludu
galicyjskiego. Polacy i Galicjanie ukraińscy to dwie wartości zu-
pełnie różne. Polska ciąży ku Bałtykowi, Galicja ukraińska ku Mo-
rzu Czarnemu, Polska ciąży ku północy, a Galicja ukraińska ku pań-
stwom śródziemnomorskim, zwłaszcza będzie to silne, kiedy się połą-
czy z Ukrainą.

Pozostawienie Galicji przy Polsce byłoby dalszym ciągiem hanie-
bnej polityki habsburskiej. Polacy zaprzeczają podobnie jak niegdyś

Piotrogród a dziś Moskwa istnienie narodu ukraińskiego i usiłują
zdusić go i zniszczyć

16

Dawne państwo ukraińsko-galicyskie.

Panowanie austriackie i polskie.

Galicja jest częścią terytorjum ukraińskiego i była częścią
państwa ukraińskiego ze stolicą Kijowem. Od r. 1085 do połowy XIV.
w. pod dynastją Roscisławiczów i Romanowiczów była niezależnem
państwem ze stolicą Haliczem a później Lwowem. W r. 1253 Romanowi
cze otrzymali od Inocentego IV koronę królewską. Po wygaśnięciu Ro
manowiczów, Polacy zawładnęli Galicją w r. 1366, tworząc z niej wo
jewództwo ukraińskie/ a wtedy zaczął się okres smutny prześladowa
nia narodowego, nietolerancji religijnej i upadku gospodarczego.
Polacy napływali licznie, w celu bogacenia się kosztem bogactw ga
licyskich, wypędzając wielkich właścicieli ukraińskich i polonizu
jąc resztę pod grozą konfiskaty majątku. Dla wzmocnienia się ~~więx~~
~~xxxxx~~ utrzymywali we wszystkich większych ośrodkach oddziały woj
skowe, z których pochodzą dzisiejsze kolonie polskie. Lud ukraiński
próbował uwolnić się od ucisku polskiego w XV, XVI i XVII, a krwa
wo zgniecione powstania pozostały dotąd w pamięci ludu galicyjsko
ukraińskiego.

Po zaborze Galicji przez Austrię w 1772 r. oddał rząd wiedeń
ski władze w kraju Polakom, którzy polonizowali kraj za pomocą
sądu, szkoły, urzędów, banków, handlu i wolnych zawodów, a chłop był
zadowolony, jeśli polski pan pozostawił mu tyle chleba, żeby nie
umarł. Protestował przeciw temu stanowi przewodca polskich socja
listów Daszyński w 1899 r. w parlamencie wiedeńskim, zarówno jak

wielki przyjaciel Polski Dr. Edmund Privat w swej książce p.t.
" Europa i Odysea polska w XIX wieku", w której mówi, że Polacy wlo-
jalności wobec Austrii postępują egoistycznie wobec Czechów i Sło-
waców, nie dają Rusinom praw, które sami otrzymali, Galicja Wschodnia
zdaniem jego jest zamieszкана przez lud tego samego języka, co
Ukraina, który w ubiegłym wieku nazywał się Rusinami a teraz Ukra-
incami. Polacy zajęli prawie wszystkie stanowiska w Galicji, tworząc
w miastach wraz z Żydami większość i mając w ręku wielkie majątki.
Walka Rusinów z Polakami była powodem śmierci namiestnika Potockie-
go i zająć na uniwersytecie lwowskim, bo jeśli Kraków stanowił Pie-
mont Polski, to Lwów był Piemontem Ukrainy.

Odbudowa państwa Ukraińsko-Galiczyjskiego.

W r. 1918, dnia 19. października wobec zbliżającego się upadku
Austrii, wrogiej wszelkiemu rozwojowi narodowemu, zebrali się we
Lwowie posłowie Galicji ~~xix~~ i do parlamentu" w liczbie 31/, sena-
tu 3/ i Sejmu galicyjskiego /47/ oraz posłowie Bukowiny /11/ w spół-
udziale delegatów wszystkich stronnictw politycznych, przedstawi-
cielstw finansowych, kulturalnych, naukowych i. t. d. i ogłosili nie-
podległość Galicji Wschodniej, Bukowiny i Rusi Zakarpackiej, jako
jednego z państw " Republiki Zachodniej Ukrainy" z prezydentem
drem Eug. Petruszewiczem na czele Rady Narodowej. Nowe państwo roz-
wijało się niezależnie od wschodniej Ukrainy istniejącej od r.
1917.

Z początkiem listopada 1918, ogłosiła ukraińska Rada Narodowa
we Lwowie upadek władzy austriackiej w Galicji Wschodniej i obję-
ła rządy. Austriacki gubernator Huyn złożył urząd, administracja
austriacka ustąpiła miejsca ukraińskiej, a austr. organizacja wojsko

wa została przekształcona w ukraińską. Podobnie postąpili Ukraińcy na Bukowinie i w Rusi Zakarpackiej. Z początkiem stycznia 1919. r. ogłoszono zlanie się Ukrainy Zachodniej ze Wschodnią.

Wojna z Polską i interwencja Rady Najwyższej

Ale Polska mając sympatje sprzymierzonych, napadła nowe państwo żeby w swej ekspansji ku Bałtykowi i Morzu Czarnemu, zagarnąć bogatą Galicję, a 120 tysięczne wojsko ukraińskie stawiało przez 9 miesięcy zacięty opór, z przerwami zawieszenia broni, zarządzanymi przez Mocarstwa Koalicji. Wreszcie po równoczesnej ofensywie polskiej i rumuńskiej wycofało się wojsko ukraińskie do Ukrainy Wschodniej, a Polacy zajęli Galicję po Zbrucz za zgodą Rady Najwyższej, która zastrzegła krajowi autonomję. Polacy natomiast zawładnąwszy krajem rządzą przy pomocy ucisku w celu wynarodowienia Ukraińców.

W drugiej połowie 1919. r. zaproponowała Rada Najwyższa oddanie zarząd Galicji Polsce na 25 lat, a że ani rząd polski ani galicyjski nie przyjął tego projektu, odwlekła się sprawa do 10. lipca 1920. r. kiedy na konferencji w Spa, która miała załatwić zagadnienie wschodniej Europy. Tam jednak odłożono zagadnienie Galicji do konferencji w Londynie, która się jednak nie zebrała.

W układzie w Sevres podpisanym 1. sierpnia 1920. r. określono Galicję Wschodnią jako terytorjum oddzielne.

Związek Narodów a Ukraina Galicyjska.

Prezydent Galicyjskiej Rady Narodowej zwrócił się z końcem 1920. r. do Związku Narodów, żeby uwolnić terytorjum od okrutnego ucisku polskiego.

Na posiedzeniu 23. lutego 1921. postanowiono, że zastrzeżenia

dla mniejszości narodowych zawarte w układzie pokojowym nie ~~nie~~
~~czynniki~~ odnoszą się do Galicji, która nie wchodzi w obręb tery-
torjów polskich. Nie otrzymała też Polska mandatu administrowania
krajem. Polska jest tylko okupantem kraju, którego przyszłość może
rozstrzygnąć tylko Rada Najwyższa/art. 91 Ukł. Saint Germain/

Także Lloyd George ^{stał} ~~stał~~ na tym stanowisku na posiedzeniu parla-
mentu 6. lipca 1921. r. dodając, że dotąd nic nie zrobiono dla umo-
żliwienia ludności, wyrażenia swej woli zgodnie z postanowieniem
Koalicji a 25. czerwca 1919. i zgodnie z prawdą jest ustanowienie
kolonij polskich w Galicji Wschodniej.

Wobec takiego stanu delegat Kanady przy Związku Narodów p. Do-
herty zaproponował 13. września 1921. żeby Związek Narodów pośpie-
szył z rozwiązaniem zagadnienia Galicji Wschodniej.

Rządy Polskie.

Opierając się na postanowieniu Rady Najwyższej z 25. czerwca
1919. r. okupuje Polska dotąd kraj, trzebiąc systematycznie ukraiń-
ską ludność, która w nim stanowi większość. W dwu memorjałach Zachodniej
Ukrainy z 1919. r. i 1920. pt. krwawe stronice, są zebrane doku-
menty i świadectwa okropności dokonywanych przez Polaków: okrucień-
stwa wobec internowanych i jeńców wojennych, groźby i znęcanie się
nad osobami prywatnymi, prześladowanie religijne, gwałcenie prasy, zno-
szenie nauczania w jęz. ukraińskim, rozpędzanie profesorów. i stu-
dentów z Uniwersytetu lwowskiego, tamowanie życia gospodarczego,
znoszenie instytucyj naukowych, sportowych, humanitarnych, religij-
nych, kulturalnych, sekwestr majątków prywatnych i publicznych, wy-
gnanie osób o wysokiej kulturze, rekwizycja narzędzi pracy, przy-

musowe bezrobocie, konfiskata żywności, bydła, ubrania i zmuszanie ludności do utrzymywania wojsk okupacyjnych. Nawet nazwę Galicji zmieniono na Małopolskę Wschodnią, żeby jej odebrać ukraiński charakter. Polakom wszystkie uprawnienia, a Ukraińcom wszystkie obowiązki.

Sposoby prześladowania przybierają postać paroksyzmu podobnego do prześladowania chrześcijan za Djoklecjana. W październiku u.r. zamknięto wykłady na uniwersytecie lwowskim, a do więzienia wtrącono jego rektora prof. Szczurata, przewodniczącego sławnej akademii umiejętności " Szewczenki" zarówno jak prof. Hałuszczyńskiego. x Ponieważ rząd galicyjski w Wiedniu zaprotestował przeciw spisowi ludności w Galicji, więc komisarze spisowi samowolnie spisywali tysiące Ukraińców jako Polaków.

Co więcej. Dąży się do zmuszenia ludności galicyjskiej do służby w wojsku polskim, żeby ją wysłać na inne granice. Kto nie służył w wojsku polskim, temu przeszkadza się w pracy, nauce a nawet zawarciu małżeństwa.

Wielkie majątki rozparcelowywa się wyłącznie pomiędzy polskich kolonistów.

W r. 1921 podzielono Galicję nieprawnie na województwa, wcielając ją w ten sposób do Polski, pomimo, że artykuł 91 układu w Saint Germain zastrzega Mocarstwom Koalicji prawo rozstrzygnięcia doli Galicji, zamieszkaney przez ludność tak nieszczęśliwą, jak szlachetną i pracowitą.

Niezrozumiałe jest dlaczego Koalicja pozwala Polsce od trzech lat rządzić w Galicji wbrew woli Mocarstw i trzebić lud ukraiński. Wszystkie wielkie narody europejskie powinny zapobiec dalszej oku-

pacji polskiej w Republice Galicyjskiej, w której rozpacz prowadzi do rewolucji. Wystarczy przypomnieć bunt Bekisza na Huculszczyźnie w jesieni 1920 r. i zamach ukraińskiego studenta Fedaka na polskiego wojewodę 25. września 1921. r. jako protest przeciw samowolnemu wcieleniu Galicji do Polski. Lud ukraiński nigdy nie uzna zwierzchności polskiej nawet tymczasowej i będzie się bronił do ostateczności.

W Galicji Wschodniej mającej 55.300 kilometrów kwadratowych, na 5.400.000 mieszkańców wypada 4.055.000 Ukraińców/~~74.4~~ 74.4 %/
670.000 Żydów/12.3%/ 659.000 Polaków/12.1%/, 65.000 innych narodowości/ 1.2%/

Położenie Ukrainy galicyjskiej

ze stanowiska międzynarodowego.

W Europie Wschodniej oczekuje 35 milionów Ukraińców, wyjaśnienia doli. Utworzenie wielkiego państwa ukraińskiego jest dla Europy potrzebniejsze niż Polska nad Wisłą, gdzie Germanowie i Słowianie będą zawsze mutuo - metu - contempti, jak powiedział Tacyt. Tylko Ukraina może stanowić zaporę przeciw panrusycyzmowi moskiewskiemu tak carskiemu jak bolszewickiemu. Dla dobra wszystkich narodów nad Morzem Śródziemnym należy uwolnić Naród Ukraiński, a uwolnienie to zacząć od oswobodzenia Galicji ze szponów polskich.

Ukraińska Rada Narodowa opierając się na postanowieniu Związku Narodów z 23. lutego 1921. przedstawiła w maju 1921. Mocarstwom notę domagającą się bezzwłocznego rozwiązania zagadnienia, przedstawiając projekt organizacji niezależnej Republiki Galicyjskiej, w którejby miały równe prawa polityczne i religijne Ukraińcy, Ży-

dzi i Polacy/patrz załącznik/.

Pomimo jednolitości narodowej Ukraińców narazie nie można utworzyć państwa z całej Ukrainy. Żaden naród nie ~~nie~~ osiągnął od razu zjednoczenia, ale przez niepodległość małej Ukrainy Galicyjskiej można dojść do niepodległości i zjednoczenia także Ukrainy Rosyjskiej.

x x x

Galicia Ukraińska jest połączona z Europą Środkową, licznymi liniami kolejowymi, mogącymi przewozić ogromne ilości materiałów dla przemysłu: naftę, żywność, płody, w które kraj obfituje:

Rządy polskie tamują życie gospodarcze kraju; nie dały ani najmniejszej kwoty na odbudowę gospodarczą, choć nie szczędzą na polską kolonizację w Galicji Wschodniej. I tak wzrasta z każdym dniem niezadowolenie i nędza.

Polska pozostała z połączenia trzech terytoriów różnolitych politycznie ma największe trudności w zjednoczeniu się, i one to wpływają na jej imperjalizm.

Spojenie tych trzech "Polsk" nastąpi zdaniem polityków warszawskich za pomocą patryotycznego ducha tych trzech ludów. Dlatego trzeba ją upościć widziadłem wielkości. Stąd ciągle zatargi: o Cieszyn, o Śląsk, o Gdańsk, Mazury, Litwę i Galicję. A jeszcze ostatniego słowa w swych dążeniach Polska nie wypowiedziała, bo wielkie jej wojsko, utrzymywane nieproporcjonalnym budżetem doprowadzi do bankructwa to państwo, które ocalone jako rękojmię wolności wszystkich ludów.

Inaczej jest z Ukraińcami, choć i oni są dalszymi patryotami.

Dowiedli, że są zdolnymi i rozsądnymi administratorami spraw publicznych. Jednogłośnie ogłosili niezawisłą Republikę Galicyjską w oczekiwaniu połączenia się z wielką Ukrainą i nikt ich nie zmusi do podzielenia doli Polski, która pędzi na złamanie karku, poczem popadnie w nową niewolę, ze względów gospodarczych.

Galicyja zaś dzięki swemu położeniu jest powołana do tego, żeby być czynnikiem pokoju i pracy na Wschodzie.

Rząd Zachodniej Ukrainy.

Prawowitym przedstawicielem Galicji Wschodniej jest rząd Petruszewicza, byłego przewodcy ruchu narodowego i grupy parlamentarnej Ukraińców. Kiedy w r. 1918 b. cesarz Karol zamierzał dać Galicję Wschodnią Polakom, protestował usilnie lud ukraiński we wszystkich miastach pomimo ucisku.

W październiku r. 1918 ogłoszono przekształcenie cesarstwa w państwo federacyjne, a wtedy zebrała się 18. października Rada Narodowa we Lwowie, do której należeli posłowie z Galicji i Bukowiny senatorowie, przedstawiciele czterech głównych stronnictw narodowo-demokratycznego, radykalnego, socjalno-demokratycznego i chrześcijańsko-społecznego pod przewodnictwem Petruszewicza, a 23. października ogłoszono Państwo Ukraińskie złożone ze wszystkich ziem etnograficznie ukraińskich.

We Lwowie były 19. p. strzelców, 15 pułk piechoty i jeden bataljon 41. pułk. piechoty. Oddziały te złożone prawie wyłącznie z Ukraińców złożyły przysięgę nowemu rządowi. Oficerowie należący do różnych narodowości polskiej, czeskiej, niemieckiej, słowackiej, węgierskiej i i. mieli pozostać na swych stanowiskach, ale ponieważ każdy chciał

wracać do ojczyzny, więc rozjechali się, a tylko niektórzy Niemcy pozostali.

W ten sposób powstałe państwo, oparte na zasadzie jednomyślnej woli narodu, było zaraz zagrożone przez Polaków. Już 31. października rozeszła się wieść, że Polacy przygotowują zamach, a paryski dziennik "Matin" głosił, że Polacy usiłują odebrać polski Lwów z rąk band ukraińskich, które dowodzą Niemcy. Wszystkie wiadomości głupie i fałszywe. W krótkim czasie wojsko ukraińskie uległo przemocy, ale naród nie z tem nie pogodził.

Pomimo surowości policji odbyło się w grudniu 1921. r. we Lwowie zebranie wszystkich stronnictw, które oświadczyło, że

1/. nieprawdą jest, aby jakiś polityk ukraiński układał się z rządem polskim w sprawie Galicji,

2/. że nic nie zaszło, co by mogło zmienić kierunek polityki Ukraińców.

3/. rząd Petruszewicza jest jednym prawowitym przedstawicielem kraju.

4/. i wyraża współczucie wszystkim narodom uciśnionym. Jako dowód wierności Galicjan wobec rządu, wystarczy wspomnieć, że rząd ten utrzymuje się z dobrowolnych składek Ukraińców w Ameryce a także w Galicji, pomimo srogości policji. Z tych samych źródeł pokrywa się wydatki na utrzymanie 1.500 studentów na uniwersytetach w Wiedniu i Pradze i licznych uchodźców w Austrii i państwie czesko-słowackiem.

Położenie gospodarcze.

Republika galicyjska obejmuje terytorjum większe od Szwajcarii Belgji lub Danji, a ludność jej przewyższa ilościowo ludność Bułgarii, Danji lub Norwegji. Pod względem gęstości zaludnienia wśród

~~Wszystkie~~ drobnych państw tylko Belgja, Holandja ją przewyższają, a Szwajcarja, Danja, Serbja, Rumunja, Portugalja, Bułgarja, Grecja i Czarnogóra mają ludność rzadszą.

Ze względu na swe bogactwo stanowiła Galicja Wschodnia zwartą całość gospodarczą. Była ona niezależną już w XIII i XIV wieku i znana była ze swej kultury i handlu. Owcześnie stolica Halicz była tak ważnem i zaludnionem miastem jak współczesny Paryż i Wiedeń. Miała ponad sto kościołów, szkoły, instytucje kulturalne i utrzymywała stosunki kulturalne i handlowe z Europą Środkową i zachodnią zarówno jak z Konstantynopolem i Wschodem. Kupcy Genui, Pizy, Wenecji, Grecji, Niemiec, Arabji, Persji miały w tem mieście swoje składy i sklepy. Miasta Przemyśl, Trembowla, Sianik, Dźwinogród, Kołomyja, Jarosław i wiele innych miały prawie takie same bogactwa i znaczenie.

Popadłszy pod tyrańskie rządy Polaków, straciła Galicja swój rozkwit.

/ Następują dane statystyczne ilości ziemi ornej, zbiorów rolnych, stawów rybnych, bydła, kopaliń nafty, soli, minerałów/.

Przemysł naftowy podupadł dlatego, że właściciele terytorjów naftowych, będący prawie wyłącznie w posiadaniu Ukraińców, nie chcą zawierać układów z polskimi przedsiębiorstwami z powodu niechęci do Polaków i strasznego obniżenia wartości marki polskiej.

Uznanie niezawisłej Republiki Wschodniej Ukrainy jest uzasadnione niewątpliwą wolą ludności i stanowiskiem prawnem Mocarstw jest konieczne ze względu na położenie ~~xxkxwixkxkx~~ międzynarodowej, potrzeby gospodarcze Europy i obowiązek wszystkich wielkich narodów kierowania się zasadą międzynarodowej etyki, która jest: Prawo Ludów Do Samodzielności.

S t r e s z c z e n i e

zasad politycznej organizacji Republiki Galicyjskiej.

Projekt przedłożony 30.kwietnia 1921. Państwu Koalicji przez
Ukraińską Radę Narodową Galicji Wschodniej.

I.

Suwerenność państwa.

Art.1.

Republika Galicyjska jest państwem niezawisłym, a suwerenna władza należy do zgromadzenia obywateli.

II.

Obszar państwa.

Art.2.

Obszar państwa rozciąga się na północ, wschód i południe do granic byłej prowincji austriackiej Galicji, a na zachodzie obejmuje obszary etnograficzne ukraińskie łącznie z Przemyślem, tak, że od Przemyśla i Sianika rzeka San stanowi granicę i że linja kolejowa przez Łupków należy do Republiki Galicyjskiej. Do Republiki będą nadto należały te części byłej austriacko-węgierskiej monarchji, które przydzielili Koalicja.

III.

Narodowość Państwa.

Art.3.

W Republice Ukraińskiej uznaje się jako główne narodowości: Ukraińców, Polaków i Żydów. W życiu publicznem są oni równouprawnieni.

IV.

Forma rządu.

Art. 4.

Państwo Galicji jest Republiką.

V.

Prawa obywateli.

Art. 5.

Państwo zapewnia obywatelom następujące prawa:

- 1/.Prawa obywatelskie, aż do załatwienia sprawy przynależności według ustaw z 1.listopada 1918, potomkowie osób korzystających z tych ustaw oraz ich żony.
- 2/.Wszyscy obywatele są równi wobec państwa.
- 3/.Wszystkie urzędy państwowe są dostępne dla wszystkich obywateli.
- 4/.Każdy obywatel rozporządza swym majątkiem i miejscem zamieszkania.
- 5/.Każdy obywatel może prowadzić handel lub jakikolwiek zawód w obrębie państwa.
- 6/.Niema żadnych ograniczeń wolności osób i instytucyj.
- 7/.Nietykalność mieszkania prywatnego, z wyjątkiem wypadków określonych ustawą.
- 8/. Tajemnica listowa zachowana.
- 9/.Wolność zebrań i stowarzyszeń.
- 10/. Wolność przekonań, prasy i.t.d. ~~xxxxx~~ w ramach ustaw państwowych.
- 11/. Wolność wyznań religijnych.Wyznanie nie wpływa pod żadnym względem na uprawnienia obywateli.
- 12/. Wolność nauczania o ile nie zwrócone przeciw państwu.

VI.

Rada Państwa.

Art.6.

Władzę prawodawczą ma sejm złożony z posłów, wybieranych na podstawie prawa wyborczego, które jest powszechne, różne, bezpośrednie, tajne i proporcjonalne dla obu płci.

Art.7.

Rada Państwa ma władzę prawodawczą w odniesieniu do państwa, terytorjum i obywateli oraz układy z innemi państwami.

Art.8.

Rada Państwa wykonywa nadzór nad całą administracją państwa.

Art.9.

Posłowie do Rady państwa są wybierani na 5 lat dla każdej z trzech głównych narodowości z osobna. Podział mandatów między narodowości zależy od ilości poszczególnych narodowości.

Art.10.

Rada Państwa wybiera z pośród siebie przewodniczącegoⁱ czterech zastępców. Przewodniczący musi być narodowości ukraińskiej. Przynajmniej jeden zastępca musi być narodowości ~~xxixxx~~ polskiej i jeden żydowskiej.

VII.

Prezydent Państwa.

Art.11.

Naczelnik Republiki Galicyjskiej i Prezydent Państwa, wybierany przez cały lud na sześć lat na podstawie głosowania powszechnego bezpośredniego i tajnego bez różnicy płci.

Art. 12.

Po wyborze Prezydenta Republiki składa przysięgę wobec Rady Państwa, że będzie spełniał sumiennie swe obowiązki wobec państwa

Art. 13.

Prezydent Republiki mianuje ministrów i przyjmuje ich dymisje jest naczelnym wodzem wojska, mianuje dowódców wojsk i oficerów, zatwierdza układy z innymi państwami za zgodą Rady Państwa, postanawia za zgodą rady ministrów wojnę i pokój, ale musi przedstawić Radzie Państwa do ratyfikacji.

Art. 14.

Prezydent Republiki zwołuje i rozwiązuje Radę Państwa i zatwierdza ustawy uchwalone przez Radę.

Art. 15.

Prezydent mianuje kierowników władz państwowych.

Art. 16.

Prezydent Republiki ma prawo zawiesić proces karny, ograniczyć lub umorzyć sprawę.

Art. 17.

Prezydent podpisuje akty Państwa wraz z odpowiedzialnym ministrem.

VIII.

Ministerstwa.

Art. 18.

Ministrowie i podlegli im urzędnicy wykonywują wolę ludności.

Art. 19.

Gabinet składa się z prezydenta i ministrów w ilości określonej przez Radę Państwa.

Art. 20.

Prezydent ministrów i ministrowie są mianowani przez Prezydenta Republiki, któremu składają przysięgę.

Art. 21.

Ministrowie wraz z prezydentem są odpowiedzialni wobec Rady Państwa.

IX.

Prawa narodowości.

Art. 22.

Szkoły powszechne i średnie mają być zależnie od potrzeby zorganizowane dla każdej narodowości osobna, a nauka w nich ma się odbywać w języku ojczystym uczniów. Wrazie potrzeby będą też tworzone takie szkoły dla mniejszości narodowych. Zakładanie uniwersytetów zależy od szczególnych ustaw.

Art. 23.

Językiem rządowym władz jest ukraiński. W stosunkach władz z obywatelami są dopuszczalne na całym terytorjum języki ukraiński, polski i żydowski. Obywatele i instytucje otrzymują od władz odpowiedź w ich własnych językach.

Art. 24.

Obrady i protokoły urzędowe odbywają się w jednym z wyżej wymienionych języków.

Art. 25.

Ustawy, zarządzenia i ogłoszenia urzędowe będą w trzech językach wyżej wymienionych,

Art. 26.

Języki mniejszości narodowych mają być uwzględnione w miarę potrzeby i możliwości.

Art. 27.

Mianowanie ministrów dokonywa się na zasadzie propozycji narodowości.

Art. 28.

Także w rozdzielaniu urzędów uwzględnia się stosunek ilościowy narodowości.

Art. 29.

Tylko obywatele znający przynajmniej dwa języki uznani mogą być urzędnikami państwowymi.

X.

Sprawiedliwość.

Art. 30.

Sprawiedliwość wykonywa się w imieniu Republiki.

Art. 31.

Sędziowie są niezależni w wykonywaniu swych urzędów.

Art. 32.

W sprawach cywilnych i karnych przesłuchania są ustne i publiczne.

Art. 33,

Wrazie naruszenia praw przez urzędników, pociąga się ich do odpowiedzialności sądowej.

XI.

Administracja.

Art. 34.

Zarząd w państwie wykonuje władzę administracyjną na podsta-
wie ustaw.

Art. 35.

Ustrój i zakres działania władz administracyjnych określa usta-
wa.

Art. 36.

Naruszenie praw przez funkcjonariuszy administracji będą ka-
zane.

Art. 37.

Doniesienia owałści o naruszeniu praw będą zgłoszone w ostat-
niej instancji przez Trybunał Administracyjny.

XII.

Sila zbrojna.

Art. 38.

Do obrony państwa sily wojako, zorganizowane na podstawie
obowiazku sily wojakowej wznie potrzeby. Na zarzadenie Pre-
zydenta moze byd nzyte do obrony niebezpiecznstwa z zewnatrz
lub utrzymanie porzadku w kraju.

x x x

Tymczasowe zarządzenie ustroju Republiki Galicyjskiej.

Art. 39.

Do przeprowadzenia postanowień Mocarstw Koalicji w sprawie utworzenia Państwa Galicyjskiego będzie powołana "Komisja Koalicyjna" dla Państwa Galicyjskiego", do której będzie należał jeden przedstawiciel każdego z Wielkich Mocarstw.

Art. 40.

Komisja ta będzie mogła utworzyć "Radę Administracyjną", do której wejdą: siedmiu przedstawicieli Ukraińskiej Rady Narodowej Galicji Wschodniej, trzech przedstawicieli centralnej organizacji polskiej; dwaj przedstawiciele żydowscy.

Art. 41.

Komisja odda natychmiast "Radzie Administracyjnej" całą władzę polityczną i wojskową Republiki, prawo mianowania urzędników wydawania zarządzeń.

Art. 42.

Prawa i obowiązki "Rady Administracyjnej" są:

- a/.Przeprowadzenie wyborów do " Rady Państwa" w przeciągu trzech miesięcy od rozpoczęcia urzędowania,
- b/.przeprowadzenie wyboru prezydenta Republiki w przeciągu sześciu tygodni po wyżej wspomnianych wyborach;
- c/ zwoła w ciągu czternastu dni po wyborze prezydenta Radę Państwa.Po złożeniu przysięgi prezydenta złoży" Rada Administracyjna władze w ręce " Komisji Koalicyjnej.